

ЗВІТ

за результатами моніторингового візиту до місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі гуртожитку Харківського національного медичного університету

«02» травня 2025 року

місто Харків

Мета моніторингового відвідування: відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання в місці тимчасового проживання (далі – МТП).

Склад моніторингової групи:

Лисаков Владислав Віталійович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

Повна назва об'єкта моніторингу: гуртожиток № 8 Харківського національного медичного університету (далі – гуртожиток) (фото 1).

Повна адреса об'єкта моніторингу: вулиця Амосова, 18, місто Харків, Харківська область.

Форма власності: державна.

Балансоутримувач (власник) об'єкту моніторингу: Міністерство освіти та науки України.

Керівник МТП: Леонова Ольга Олексіївна, комендант гуртожитку.

Об'єкт зареєстровано в переліку місць тимчасового проживання ВПО.

Моніторинговий візит проводився в присутності Леонової Ольги Олексіївни, коменданта гуртожитку.

Попередній моніторинговий здійснювався 10 листопада 2023 року.

Розташування

МТП розташоване в дев'ятиповерховій будівлі блочного типу, що знаходиться в межах доступної близькості до об'єктів соціальної інфраструктури, зокрема комунальних закладів «Харківський ліцей № 14» Харківської міської ради (75 м), «Харківський ліцей № 73» Харківської міської ради (400 м), зупинок громадського транспорту (170 м), комунального некомерційного закладу «Міська багатопрофільна лікарня № 18» Харківської міської ради (1400 м).

Наповненість

МТП розраховане на перебування 200 ВПО. Станом на момент моніторингового відвідування в МТП перебуває 202 ВПО, з яких 115 жінок, 66 чоловіків, 21 дитина. У гуртожитку проживає 113 осіб пенсійного віку та 27 осіб з інвалідністю, що є ВПО. ВПО проживають з 1 до 3 і з 5 до 7 поверхи гуртожитку, оскільки 8 і 9 поверхи не облаштовані для цього.

Вартість проживання, договір на проживання та правила проживання

З'ясовано, що проживання для ВПО здійснюється на безоплатній основі, перед заселенням усі мешканці уклали договір про користування житловими приміщеннями будівлі МТП відповідно до постанови Кабінету Міністрів України

від 01.09.2023 № 930 «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб». При заселенні ВПО ознайомилися зі змістом договору про право користування житловими приміщеннями, правилами перебування в МТП, а з правилами проживання ознайомилися при укладанні такого договору. Цей договір є строковим, адже його дія триває 6 місяців. Після спливу цього строку ВПО укладають додаткові договори на продовження проживання в МТП.

Також встановлено, що гуртожиток отримує компенсацію з державного бюджету за спожитий обсяг комунальних послуг ВПО.

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

Гуртожиток забезпечений централізованим водо-, електро-, теплопостачанням. У МТП безперебійно функціонують системи водовідведення та вентиляції. Також на кожному поверсі гуртожитку розміщено від 3 до 4 бойлерів, що мають об'єм 50 л або 80 л (фото 2). Окрім того, у МТП наявний генератор, що мав справний технічний стан і використовується за потреби.

Харчування

Представники громадських організацій забезпечують щоденними обідами осіб пенсійного віку, осіб з інвалідністю, дітей з-поміж ВПО. На кожному поверсі гуртожитку обладнано по 2 кухонних приміщення, що оснащені 1 або 2 холодильниками, мийками, столами, стільцями, електричними плитами (фото 3). Також адміністрація МТП надала ВПО в користування по 2 мікрохвильові печі на поверх, що розміщені в кухонних і житлових приміщеннях. Окрім того, на кожному поверсі МТП обладнано фільтр для очищення води, проте вони не функціонують через відсутність періодичної заміни відповідних компонентів цієї системи.

Санітарія та гігієна

У кожному блоці облаштовано санітарно-гігієнічне і душкове приміщення, кожне з яких має засувки (фото 2, 4).

У кожному кухонному приміщенні розміщено по 2 пральні машини (фото 3). Додатково адміністрація МТП має приблизно 3 одиниці такої техніки, що були в справному технічному стані і використовуються в разі несправності іншого обладнання такого типу. Встановлено, що МТП забезпечене прасками, дошками для прасування, 4 сушильними машинами (фото 5). Також з'ясовано, що більша частина ВПО не використовує вищезазначеної техніки через відсутність знань про порядок користування ним, що зумовлює потребу проведення роз'яснювальної роботи з вказаного питання.

Протипожежна безпека

З'ясовано, що в будівлі МТП не обладнано укриття, натомість найближча споруда такого типу знаходиться в комунальному закладі «Харківський ліцей № 14» Харківської міської ради. На кожному поверсі МТП розміщено пожежні рукави, плани евакуації, від 2 до 3 вогнегасників.

Встановлено, що аптечка першої медичної допомоги, що зберігається на вахті гуртожитку, містить лікарські засоби з простроченим терміном придатності, а відтак слід оновити її вміст. Згідно з інформацією, наданою адміністрацією МТП, представниками громадських організацій було передано по 1 аптечці на кожен поверх гуртожитку. Ці аптечки зберігаються у ВПО і можуть бути використані всіма мешканцями за потреби.

Безбар'єрність

Вхідна група гуртожитку обладнана спеціальним пандусом, проте ВПО він не використовується через те, що не був зданий в експлуатацію (фото 6).

З'ясовано, що адміністрація МТП розміщувала маломобільні групи населення на нижніх поверхах, а підйом та спуск між поверхами забезпечено сходами та двома ліфтами. Станом на момент моніторингового відвідування обидва ліфти перебували в справному технічному стані, проте один із них не функціонував у зв'язку з тим, що не був введений в експлуатацію.

Також встановлено, що адміністрація МТП звернулася до громадських організацій із заявкою на облаштування 6 душових кімнат та 6 санітарно-гігієнічних приміщень, які відповідали б вимогам доступності для маломобільних груп населення. Проте станом на момент моніторингового відвідування жодне з вказаних приміщень не облаштовано з урахуванням потреб таких осіб.

Умови в кімнатах

Загальна кількість кімнат, в яких проживають ВПО, становить 92. ВПО проживають в цих житлових приміщеннях від 2 до 3 осіб за ознаками родинних зв'язків і статі. Кімнати обладнані замками, ліжками, стільцями, столами, шафами, тумбами (фото 7). Деякі з цих приміщень облаштовані книжковими полицями. Усі вікна в житлових приміщеннях МТП є металопластиковими.

З'ясовано, що внаслідок підвищеного рівня вологості в частині житлових приміщень гуртожитку утворена пліснява, що становить особливу загрозу для дітей, осіб пенсійного віку, осіб з інвалідністю, що в них проживають (фото 8).

Дозвілля

У МТП не облаштована кімната для дозвілля. За твердженням адміністрації МТП, продовжується розробка проекту з облаштування такого приміщення, проте цей процес триває вже понад одного року. ВПО можуть проводити дозвілля в парку «Перемога», розташованому за 900 м від МТП, і на спортивних ігрових майданчиках комунального закладу «Харківський ліцей № 14» Харківської міської ради.

Доступ до інформації та послуги

На першому поверсі МТП розміщено інформаційні буклети і стенди, на яких відображено різну довідкову інформацію. Комунікація між адміністрацією МТП і ВПО проводиться шляхом безпосереднього звернення охочих до коменданта гуртожитку. Також в одній з соціальних мереж був створений чат для більш швидкого і зручного обміну інформацією між адміністрацією МТП і ВПО.

МТП періодично відвідують представники громадських організацій, що забезпечують ВПО їжею та побутовою хімією. Для ВПО, що заселяються в МТП, вони надають постільну білизну і посуд.

З'ясовано, що ВПО, які мають відповідне право, – отримують кризову виплату (допомогу на проживання ВПО).

Медицина

ВПО укладають декларації із сімейними лікарями в закладах охорони здоров'я міста Харків. Також МТП періодично відвідують мобільні групи лікарів, що надають консультаційну і медичну допомогу ВПО, забезпечують їх лікарськими засобами.

Освіта

Діти шкільного віку здобувають освіту в дистанційному форматі, а процес навчання проходять в закладах освіти міста Харкова і в громадах свого попереднього місця проживання. Для цього вони частково забезпечені планшетами і хромбуками. Місцем навчання дітей є кімнати їхнього проживання.

Працевлаштування

Точна кількість офіційно працевлаштованих осіб невідома, проте приблизно їх не більше 15 осіб з числа ВПО.

Анонімні інтерв'ю було проведено з 15 особами

Під час особистого спілкування з ВПО скарг про порушення їхніх прав не надходило.

Правопросвітницький захід було проведено для 15 осіб

Проведено інформування ВПО щодо діяльності Уповноваженого, а також роз'яснено порядок і підстави звернення до цієї інституції за захистом своїх прав.

Загальні потреби МТП:

Адміністрація МТП висловила потребу в наступному:

- 1) додаткових паливних матеріалів (дизель і бензин) для забезпечення безперебійного функціонування генератора;
- 2) змінних мембран для системи зворотного осмосу, що дозволить ефективно використовувати фільтри для очищення води та забезпечить безпечне споживання питної води ВПО;
- 3) у проведенні ремонтних робіт низки житлових, санітарно-гігієнічних приміщень і душових кімнат гуртожитку;
- 4) у заміні дверей у житлових приміщеннях гуртожитку, оскільки наявні конструкції є застарілими та часто виходять з ладу (фото 9).

Під час особистого спілкування ВПО висловили прохання щодо забезпечення наступними потребами:

- 1) постійним доступом до питної води, адже представники громадських організацій МТП таким ресурсом ВПО не забезпечують, а фільтри для очищення води в гуртожитку хоч і обладнані, проте їх використання не є можливим і безпечним;
- 2) дитячим взуттям;
- 3) додатковими меблями для зберігання особистих речей (фото 10);
- 4) доступом до стабільного інтернет-з'єднання, що забезпечить безперешкодний навчальний процес дітей з-поміж ВПО.

Додатково ВПО і адміністрація МТП звернули увагу на необхідність заміни застарілих радіаторів на нові засоби опалення, зокрема встановлення енергоефективних батарей або обігрівачів (фото 11). З огляду на те, що в зимовий період температура повітря в коридорах загального користування та кухонних приміщеннях може знижуватися приблизно до + 15 °С, ВПО і адміністрація МТП також порушили питання щодо сприяння в заміні всіх вікон, балконних блоків і аварійних виходів на металопластикові конструкції (фото 12). Це, на їхнє переконання, дозволить більш ефективно обігрівати як житлові, так і не житлові приміщення гуртожитку, а також запобігатиме виникненню сильних протягів.

Виконання попередніх рекомендацій:

За результатами попереднього моніторингового відвідування було надано наступні рекомендації:

1) опрацювати спільно з міжнародними та національними організаціями питання щодо забезпечення ВПО продуктами харчування та засобами гігієни;

2) опрацювати питання щодо підключення МТП до водопостачання гарячої води або встановлення бойлерів в душових необхідної кількості.

Встановлено, що в МТП облаштовано така кількість бойлерів, яка забезпечує потреби ВПО в гарячій воді. Також представниками громадських організацій періодично надаються продукти харчування, засоби гігієни для задоволення потреб ВПО.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту:

1) опрацювати питання регулярного оновлення медикаментів в аптечці першої медичної допомоги;

2) опрацювати питання проведення ремонтних робіт житлових, санітарно-гігієнічних приміщень і душових кімнат гуртожитку;

3) опрацювати питання забезпечення ВПО дитячим взуттям, додатковими меблями для зберігання особистих речей, доступом до стабільного інтернет-з'єднання, питної води, технічними засобами для дистанційного формату навчання;

4) опрацювати питання забезпечення МТП паливними матеріалами (дизель і бензин);

5) опрацювати питання заміни дверей у житлових приміщеннях гуртожитку;

6) опрацювати питання проведення ремонтних робіт низки житлових, санітарно-гігієнічних приміщень і душових кімнат гуртожитку;

7) опрацювати питання заміни застарілих радіаторів на нові засоби опалення, зокрема встановлення енергоефективних батарей або обігрівачів, а також заміни всіх вікон, балконних блоків і аварійних виходів гуртожитку на металопластикові конструкції;

8) опрацювати питання усунення умов утворення плісняви в житлових приміщеннях гуртожитку.

**головний спеціаліст Відділу
сприяння роботи регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Владислав ЛИСАКОВ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

